

Корекции:

Номер	1	2	3		
Дата	04.05.2009	17.02.2017	28.02.2019		

ПК - 17**ПРОЦЕДУРИ ПО ПРЕДОСТАВЯНЕ (ИЗДАВАНЕ),
СПИРАНЕ ДЕЙСТВИЕТО И ОТНЕМАНЕ НА
ОПЕРАТИВНИ ЛИЦЕНЗИ НА ВЪЗДУШНИ
ПРЕВОЗВАЧИ**

Изготвил: Чавдар Николов – главен юрисконсулт Илияна Драгиева-Лакова – главен юрисконсулт	Съгласувал : М. Лелчева - ПР на СУК	Проверил: Л.Тренкова – и.д. Главен секретар	Утвърдил: Станислав Лешев - Главен директор
---	---	---	---

ЧАСТ I - ЦЕЛ И ОБХВАТ

1. ЦЕЛ

Процедурата урежда критериите и условията за предоставянето, спирането и отнемането на оперативни лицензи на въздушните превозвачи в Република България.

Критериите за предоставянето на оперативни лицензи на въздушните превозвачи следват хармонизиран подход с общите правила в ЕС за извършването на въздухоплавателни услуги.

Условията за предоставянето на оперативен лиценз включват:

- а) притежаването на валидно свидетелство за авиационен оператор, което определя включените в оперативния лиценз дейности;
- б) доказателства за собственост и ефективен контрол от държави от ЕС и граждани на държави от ЕС;
- в) спазване на редица финансови условия;

В хода на процедурата се проверява собствеността и ефективния контрол на въздушния превозвач. Въздушният превозвач трябва да отговаря на изискванията за собственост и на изискванията за ефективен контрол. За да се поддържа валидността на издаден оперативен лиценз, тези изисквания трябва да бъдат изпълнени по всяко време.

Процедурата по издаване на оперативен лиценз изисква извършването на проверка на финансовото състояние на въздушния превозвач, тъй като съществува връзка между доброто финансово състояние и безопасността на полетите. Финансовото състояние на въздушните превозвачи подлежи на контрол и с оглед поддържане валидността на вече издадените оперативни лицензи.

2. ОБХВАТ

В обхвата на настоящата процедура влизат въздухоплавателни услуги включващи: превоз на пътници и превоз на товари и/или поща, като извършването им е срещу възнаграждение и/или наем. Притежателят на оперативен лиценз може да извършва и други дейности съвместно с основната си дейност за предоставяне на въздухоплавателни услуги, съгласно чл.4, буква "г" от Регламент (ЕО) № 1008/2008 на ЕП и на Съвета от 24 септември 2008 г. относно общите правила за извършване на въздухоплавателни услуги в Общността. В обхвата на настоящата процедура не се уреждат:

- а) въздухоплавателни услуги, извършвани с безмоторни и/или свръхлеки въздухоплавателни средства с моторна тяга, и
- б) местни полети.

Полетите с цел различна от търговски въздушен превоз са изключени от обхвата на Регламент (ЕО) № 1008/2008 на ЕП и на Съвета от 24 септември 2008 г. относно общите правила за извършване на въздухоплавателни услуги в Общността.

Неспазването на условията на оперативния лиценз може да доведе до спиране на действието и отнемането на лиценза.

ЧАСТ II - ПРАВНИ ОСНОВАНИЯ

Регламент (ЕО) № 1008/2008 на ЕП и на Съвета от 24 септември 2008 г. относно общите правила за извършване на въздухоплавателни услуги в Общността;

Регламент (ЕО) № 785/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно застрахователните изисквания за въздушни превозвачи и оператори на въздухоплавателни средства;

Регламент (ЕС) № 285/2010 на Комисията от 6 април 2010 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 785/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно застрахователните изисквания за въздушни превозвачи и оператори на въздухоплавателни средства;

Закон за гражданско въздухоплаване, обн., ДВ, бр. 94 от 1.12.1972 г., изм. и доп., бр. 1 от 3.01.2019 г.

Устройствен правилник на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" (ГД "ГВА"), обн., ДВ, бр. 37 от 22.04.1999 г., изм., бр. 63 от 31.07.2018 г.

Тарифа № 5 за таксите, които се събират в системата на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

ЧАСТ III - ОПРЕДЕЛЕНИЯ

„оперативен лиценз“ - разрешително, издадено от компетентния лицензиращ орган на предприятие, което му позволява да извършва въздухоплавателни услуги, посочени в оперативния лиценз.

„компетентен лицензиращ орган“ - Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" (ГД "ГВА") оправомощен да предоставя, отказва, отменя или спира действието на оперативен лиценз в съответствие с глава II от Регламент (ЕО) № 1008/2008.

„свидетелство за авиационен оператор“ (CAO) – свидетелство, предоставено на предприятие, което удостоверява, че операторът притежава професионални способности и организация, за да осигури безопасността на дейностите, посочени в свидетелството;

„финансов отчет“ – подробен отчет за приходите и разходите на въздушен превозвач за въпросния период от време, включително и разбивка по свързани с въздушния транспорт дейности и други дейности, а също така и по парични и непарични елементи;

"ефективен контрол" - означава отношение, установено в резултат на упражняване на права, въз основа на договори или по друг начин, които поотделно или заедно и с оглед на съществуващите фактически обстоятелства или приложимото право дават възможност за пряко или непряко упражняване на решаващо влияние върху определено предприятие, по-специално чрез:

- а) право на ползване на всички или част от активите на предприятието;
- б) права или договори, с които се предоставя решаващо влияние върху състава, гласуването или решенията на органите на предприятието или които по друг начин предоставят решаващо влияние върху управлението на дейността на предприятието;

„местни полети“ - излитането и кацането на ВС се извършват на едно и също летище или летателна площадка;

„МТОМ“ – максимално допустимо излетно тегло, което съответства на сертифицирани стойности, специфични за всички видове въздухоплавателни средства, както е посочено в сертификата за летателна годност на въздухоплавателно средство.

„SDR“ - означава специфично право за изтегляне или потенциален иск за свободно използваемите валути на членове на Международния валутен фонд;

„трета страна“ - означава всяко физическо или юридическо лице, с изключение на пътниците и дежурните членове на летателния и кабинния екипаж;

„търговска операция“ означава операция, извършвана срещу възнаграждение и/или за сметка на отсрещната страна.

ЧАСТ IV - ОРГАНИЗАЦИЯ И ОТГОВОРНОСТИ

1. ГЛАВНА ОТГОВОРНОСТ

Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация“ (ГД ГВА), като компетентен орган отговаря за разработването, развиването, прилагането и надзора на настоящата процедурата в съответствие с изискванията в Регламент (ЕО) № 1008/2008 на ЕП и на Съвета от 24 септември 2008 г. относно общите правила за извършване на въздухоплавателни услуги в Общността.

Главният директор на ГД ГВА:

- а) издава безсрочен оперативен лиценз или отказва издаването му;
- б) спира действието на оперативен лиценз;

- в) издава временен лиценз;
- г) отнема оперативен лиценз;
- д) упражнява надзор върху съответствието с условията в глава II на Регламент (ЕО) № 1008/2008г.;

2. РАЗРАБОТВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА ПРОЦЕСА НА ПРОЦЕДУРАТА

ГД ГВА отговаря за установяване и прилагане на правните изисквания и стандартите за предоставянето и срока на действие на оперативни лицензи на въздушните превозвачи.

Описание на процеса и отговорностите

ОТГОВОРНОСТИ	ОПИСАНИЕ НА ПРОЦЕСА
Въздушен превозвач	Подаване на образец на заявление по Приложение № 1 от настоящата процедура. Заявлението е публикувано на официална интернет страницата на ГД "ГВА": www.caa.bg
Въздушен превозвач	Подаване на изискуемите документи към Приложение № 1 от настоящата процедура на адрес: гр. София 1000, ул. "Дякон Игнатий" № 9 Деловодство на ГД ГВА
Отдел „Летателна експлоатация и лицензиране на авиационния персонал“, дирекция „Летателни стандарти“, ГД ГВА	Организация по изпълнение и развитие на процеса на процедурата по издаване, спиране или възстановяване на действието, издаване на временен или отнемане на оперативен лиценз, както и проверките за съответствие и контрол. - финансово-икономическа оценка; - съгласувателна процедура; - кореспонденция; - обратна връзка. Съхранява делата и поддържа актуален списък на въздушните превозвачи на интернет-страницата на ГД ГВА.
Отдел „Правно осигуряване“, дирекция „ОАСВПТСПО“, ГД ГВА	Участва в дейностите по издаване, спиране, възстановяване на действието, издаване на временен или отнемането на оперативен лиценз, както и проверките за съответствие и контрол, като извършва: - проверката на собствеността;

	- ефективен контрол; - правна проверка и контрол (в т.ч. сливане/поглъщане); - добрата репутация; - преглед застраховки.
Отдел „Международно сътрудничество“, дирекция ЛС, ГД ГВА	Информира Европейската комисия за решенията си по отношение на статуса на оперативния лиценз. Решенията се публикуват на: www.circabc.europa.eu

ЧАСТ V – ПРОЦЕДУРА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ОПЕРАТИВЕН ЛИЦЕНЗ

1. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Оперативен лиценз се предоставя на търговец, който отговаря на условията на Глава II от Регламент (ЕО) № 1008/2008. Оперативен лиценз не може да бъде издаден на акционерно дружество с акции на приносител, както и на всяко друго лице, чиято структура, организация или отношения на контрол с трети лица не позволяват да се установят собствеността и лицата, които упражняват реален контрол върху него.

1.1. Изисквания за собственост и ефективен контрол

Извършване на преценка за дадено лице, дали отговаря или не на изискванията за собственост и ефективен контрол, съгласно чл. 4 буква е) от Регламент (ЕО) № 1008/2008г.

Изискването за мажоритарна собственост следва да бъде спазено, когато най-малко 50% плюс един дял/една акция от капитала на съответния въздушен превозвач се притежава от държави-членки и/или граждани на държави-членки, в съответствие с Решение на Европейската комисия от 19 юли 1995 г. № 95/404/ЕС по процедура, отнасяща се до прилагането на Регламент (ЕИО) № 2407/92 по случая Суисеър/Сабена, предвид на това, че понятието „собственост“ не е дефинирано в Регламент (ЕО) № 1008/2008г.

В най-честия случай при изследването на собствеността на капиталовите търговски дружества, се касае за капитал, набран от съучредителите (equity capital). Формиращите капитала на търговското дружество по начало имат право да участват в решенията, засягащи управлението на търговеца, както и на дял от печалбата, а в случай на ликвидация -, от остатъчната стойност на имуществото на предприятието след удовлетворяване на всички други задължения

Винаги, когато е необходимо, ГД ГВА извършва подробен анализ на сложни структури, в частност:

- когато съществуват различни класове акции с различни стойности и характеристики;

- когато е изрично установено в учредителния акт /дружествен договор или устав/ наличието на привилегироващи условия, които създават възможност миноритарен собственик на дружествен дял или акции да има решаващ глас в Общото събрание, което се отразява на ефективния контрол; тук също и договори с облигационери и др.

1.2. Отговорност

Преценката за собственост и контрол се извършва от ГД ГВА за всеки конкретен случай. Всички лицензирани въздушни превозвачи трябва да бъдат в състояние по всяко време да докажат, че съответстват на изискванията за собственост и ефективен контрол.

ГД ГВА проверява също и компании, които упражняват ефективен контрол върху въздушния превозвач. Тези компании трябва също да отговарят на изискванията на чл. 4 буква е) от Регламент (ЕО) № 1008/2008г.

2. УСЛОВИЯ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ОПЕРАТИВЕН ЛИЦЕНЗ – КАТЕГОРИЯ „А“

2. 1. Общи положения

Оперативен лиценз - категория „А“ се издава на въздушен превозвач, който за извършването на въздухоплавателни услуги използва въздухоплавателни средства с 20 или повече места и/или с тонаж 10 тона и над 10 тона максимална допустима излетна маса (МТОМ) и отговаря на следните условия:

- а) подава нагледно и коректно попълнено заявление по образец, съгласно Приложение № 1 с изискуемата към него документация от настоящата процедура;
- б) удостоверение за актуално състояние на заявителя с дата на издаване до един месец от началната дата на проверката за лицата, които не са регистрирани в Търговския регистър на Република България и актуална организационна структура на заявителя;
- в) актуална структура на собствеността, от която да е видно физическото лице – краен собственик;
- г) валидни застрахователни полици или сертификати в потвърждение на това, че заявителят покрива застрахователните изисквания по Регламент (ЕО) № 1008/2008г., Регламент (ЕО) № 785/2004г. и Регламент (ЕС) № 285/2010;
- д) свидетелство за съдимост на заявителя, а когато е юридическо лице - на лицата, които постоянно и ефективно ще ръководят дейностите на дружеството. Справка за съдимост на български граждани се извършва служебно;

-
- е) декларация от заявителя, а когато е юридическо лице – от лицата които го представляват и управляват, че не е лице обявено в несъстоятелност, или лице, което е било управител, член на управителен или контролен орган на дружество, прекратено поради несъстоятелност;
- ж) бизнес план за минимум три години дейност, считано от предполагаемата дата на получаването на лиценза;
- з) информация съгласно Приложение I, т. 1 на Регламент (ЕО) № 1008/2008, съдържаща:
- междинен финансов отчет за текущата година;
 - заверен годишен финансов отчет с приложения за предходната година, ако има такъв;
 - прогнозен счетоводен баланс за първите три години на дейност като въздушен превозвач, направен по календарни години;
 - прогнозен отчет за приходите и разходите за първите три години на дейност като въздушен превозвач, направен по календарни години;
 - прогнозен отчет за собствения капитал за първите три години на дейност като въздушен превозвач, направени по календарни години;
 - основата за прогнозните стойности на разходите и приходите по пера за различни елементи, описани в т. 1.3. от Приложение I на Регламент №1008/2008; Прогноза на разходите по икономически елементи като първата година от началото на дейността включва и детайлизиране за първите три месеца, по месеци; прогнози за три години, направени по календарни години, за пролетените часове, като първата година от началото на дейността включва и детайлизиране за първите три месеца;
 - подробности за началните разходи, направени през периода от подаване на заявлението за лицензиране до започване на операциите, и обяснение за предлаганите начини за финансиране на тези разходи;
 - подробна информация за съществуващите и предвидените източници на финансиране, включваща и информация за първите три месеца от началото на дейността като въздушен превозвач, отчитайки изискванията на чл. 5, параграф 1, буква „б“ на Регламент (ЕО) № 1008/2008;
 - прогнозни отчети за паричните потоци, както и ликвидни планове за първите три години на дейност като въздушен превозвач, направени по календарни години;
 - информация за лизинговите вноски и финансовите условия на договора за лизинг;
 - подробна информация за притежателите на дялове, включително тяхната националност и вида дялове, които притежават, както и уставите. Ако е част от група предприятия – отношенията между тях;
- и) информация за платена такса за издаване на оперативен лиценз съгласно по чл. 126а, ал. 1 на Тарифа № 5 за таксите, които се събират в системата на Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията.
-

Всички документи трябва да бъдат на български език, в оригинал или заверено копие.

2.2. Изключения:

- а) документите по т.2.1., буква д) и буква е) от настоящата процедура, могат да се подадат и на чужд език, придружени от превод на български език. Това се отнася само за чужди граждани.
- б) заверените копия на застрахователните сертификати и/или полици по т.2.1., буква г) от настоящата процедура могат да се подадат и на английски език.

3. УСЛОВИЯ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ОПЕРАТИВЕН ЛИЦЕНЗ – КАТЕГОРИЯ „Б“

3. 1. Общи положения

Оперативен лиценз - категория „Б“ се издава на въздушен превозвач, който за извършването на въздухоплавателни услуги използва въздухоплавателни средства с 19 или по-малко места и/или с тонаж под 10 тона максимална допустима излетна маса (МТОМ), независимо дали обслужва редовни въздушни линии или неговия оборот надхвърля 3 милиона евро годишно.

Процедурата по издаване на оперативен лиценз - категория Б съдържа същите елементи, както за категория А, но не се изисква прилагането на бизнес план към заявлението. За да бъдат удовлетворени финансовите условия, заявителят трябва да докаже, че неговият нетен капитал е най-малко 100 000 евро или, при поискване от страна на ГД ГВА, да представи информация съгласно Приложение I, т. 1 на Регламент (ЕО) № 1008/2008г. , както следва:

- а) междинен финансов отчет за текущата година;
- б) заверения годишен финансов отчет с приложенията за предходната финансова година, ако има такъв;
- в) прогнозен финансов отчет за годината на подаване на заявлението, включващ баланс, отчет за приходите и разходите, отчет за паричните потоци и отчет за собствения капитал;
- г) информация за лизинговите вноски и финансовите условия на договора за лизинг;
- д) подробна информация за притежателите на дялове, включително тяхната националност и вида дялове, които притежават, както и уставите. Ако е част от група предприятия – отношенията между тях.

Всички документи трябва да бъдат на български език, в оригинал или заверено копие.

3.2. Изключения:

- а) документите по т.2.1. буква д) и буква е) от настоящата процедура, могат да се подадат и на чужд език, придружени от превод на български език, извършен от заклет преводач. Това се отнася само за чужди граждани.
- б) заверените копия на застрахователните полици по т.2.1., буква г) от настоящата процедура могат да се подадат и на английски език.

ЧАСТ VI – АДМИНИСТРАТИВНА ОРГАНИЗАЦИЯ

1. Главния директор на ГД ГВА определя със заповед в срок до 7 дни от подаване на заявлението комисия в състав от 3 до 5 членове за разглеждането му.
2. Комисията извършва проверка в срок от 7 дни, дали заявлението съдържа необходимите данни и приложени ли са всички документи.
3. В случай на констатиране на нередовност в срок от 7 дни, комисията уведомява заявителя писмено за допуснатите несъответствия и може да изисква от заявителя допълнителна информация и документи като му определя срок.
4. Ако нередовностите не бъдат отстранени в определения от комисията срок, процедурата по издаване на оперативен лиценз се спира със заповед на главния директор на ГД ГВА, за което заявителят се уведомява писмено.
5. След предоставяне на изискваните документи от заявителя, но при констатирани отново липси и пропуски, комисията изисква от заявителя допълнителна информация и документи, в определен от комисията срок.
6. В случай на пълно съответствие при предоставяне на цялата необходима информация, процедурата се възобновява.
7. При спряна процедура, ако заявителят не предостави изискуемите документи в срок от три месеца, процедурата се прекратява.
8. Срокът за издаване на оперативен лиценз започва да тече от датата на издаване на заповедта за комисия, и не може да бъде по-дълъг от три месеца съгласно чл.10 от Регламент (ЕО) № 1008/2008. При спряна процедура, 3-месечният срок не тече.
9. За документиране на резултатите от проверките се използва контролен лист/checklist, съгласно **Приложение № 2** към настоящата процедура
10. Комисията изготвя доклад за резултатите от работа си до главния директор на ГД ГВА, относно съответствието с условията на Глава II от Регламент (ЕО) № 1008/2008, както и цялостна оценка на финансовата стабилност на въздушен превозвач по методиката

съгласно **Приложение №3** от настоящата процедура, съдържащо мотивирано предложение за издаване или отказ да се издаде оперативен лиценз.

11. Въз основа на доклада по предходната точка, главният директор на ГД "ГВА" издава или отказва да издаде оперативен лиценз.

ЧАСТ VII – СРОК НА ДЕЙСТВИЕ НА ОПЕРАТИВНИЯ ЛИЦЕНЗ

1. Срок на действие - Оперативният лиценз е безсрочен. Въздушният превозвач трябва да е в състояние да докаже по всяко време, че спазва всички изисквания на Глава II от Регламент (ЕО) № 1008/2008 при поискване от ГД ГВА.

Комисия, назначена от главния директор на ГД ГВА, прави задължителна проверка на съответствието на въздушния превозвач с Глава II от Регламент (ЕО) № 1008/2008 в следните случаи:

- а) две години след предоставянето на оперативен лиценз за първи път;
- б) при опасения за евентуален проблем;
- в) по искане на Европейската комисия;

2. Изискуема документация:

С цел извършване на преглед на съответствие по т.1, буква а) от настоящата процедура, въздушният превозвач представя:

- а) удостоверение за актуално състояние на заявителя с дата на издаване до един месец от началната дата на проверката за лицата, които не са регистрирани в Търговския регистър на Република България;
- б) актуална организационна структура на заявителя;
- в) актуална структура на собствеността, от която е видно физическото лице - краен собственик;
- г) валидни застрахователни полици или сертификати в потвърждение на това че, заявителят покрива застрахователните изисквания по чл. 4, буква з от Регламент (ЕО) № 1008/2008г., Регламент (ЕО) № 785/2004г. и Регламент (ЕС) № 285/2010;
- д) свидетелство за съдимост на заявителя, а когато е юридическо лице - на лицата, които го представляват и управляват;
- е) декларация от заявителя, а когато е юридическо лице – от лицата които го представляват и управляват, че не е лице обявено в несъстоятелност, или лице, което е

било управител, член на управителен или контролен орган на дружество, прекратено поради несъстоятелност;

ж) актуална финансова информация по т. 3 от Приложение I на Регламент (ЕО) № 1008/2008;

з) информация по т.1.6 от Приложение I на Регламент (ЕО) № 1008/2008;

и) информация за платена държавна такса по чл. 126а, ал. 3 на Тарифа № 5 за таксите, които се събират в системата на Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията

За оперативен лиценз категория Б е необходимо въздушният превозвач да представи доказателства за собствен (нетен) капитал в размер на не по-малко от левовата равностойност на 100 000 евро.

Всички горепосочени документи следва да отговарят на определените за тях изисквания в част V, т. 2 и т.3 на настоящата процедура. В случай, че при прегледа за съответствие се установи, че въздушният превозвач продължава да отговаря на изискванията на Глава II на Регламента, както и на методиката съгласно Приложение № 3, ГД „ГВА“ уведомява с писмо въздушния превозвач за положителното решение. Издаденият оперативен лиценз на въздушен превозвач на Общността не се преиздава в случаи на извършване на преглед на съответствие по чл. 8, пар. 2, буква „а“ на Регламент № 1008/2008. Въздушният превозвач продължава дейността си при условията на издадения му оперативен лиценз.

ЧАСТ VIII – НАДЗОР И ПРЕРАЗГЛЕЖДАНЕ НА ОПЕРАТИВЕН ЛИЦЕНЗ

1. Текущият контрол върху финансовото състояние

ГД ГВА извършва текущ контрол съгл. чл.8, пар. 4 на Регламент № 1008/2008 върху финансовото състояние на въздушните превозвачи, като част от постоянното наблюдение. За целите на текущия контрол върху финансовото състояние всеки въздушен превозвач е необходимо да предостави следната информация:

- а) Заверени отчети - ежегодно до 30 юни, като включват: годишен финансов отчет с приложения за предходната финансова година; годишния доклад за дейността за предходната финансова година; одиторския доклад и годишната данъчна декларация.
- б) по т. 3 от Приложение I на Регламент (ЕО) № 1008/2008г., две години след предоставянето на оперативен лиценз за първи път.
- в) по т. 3 от Приложение I на Регламент (ЕО) № 1008/2008г., като ГД ГВА може по всяко време да направи оценка на финансовите резултати на въздушен превозвач съгласно методиката в Приложение № 3 от настоящата процедура.

2. Преразглеждане на оперативни лицензи по реда на чл. 8, параграф 3 на Регламент (ЕО) № 1008/2008:

2.1. Оперативният лиценз се предоставя за ново одобрение, при следните случаи:

- а) въздушен превозвач, който не е започнал дейността си в срок от 6 (шест) месеца от предоставянето на оперативен лиценз;
- б) въздушен превозвач, който е спрял дейността си за повече от 6 (шест) месеца (тази разпоредба не се прилага при прекъсване от сезонен характер);
- в) въздушен превозвач, който е получил оперативен лиценз - категория „Б“, но възнамерява да започне дейности с въздухоплавателни средства с размер над посочения в чл. 5, параграф 3 на Регламент (ЕО) № 1008/2008.
- г) въздушен превозвач, който е получил оперативен лиценз - категория „Б“, но е престанал да отговаря на финансовото условие да разполага с нетен капитал от най-малко 100 000 евро.

2.2. За целите на предоставяне на ново одобрение:

- а) въздушен превозвач, в случаите на т.2.1., букви „а“ и „б“, от настоящата част, подава в ГД ГВА документите и информация, посочени в т. 2.1 или в т. 3.1. на Част V на настоящата процедура.
- б) въздушен превозвач, в случая на буква „в“, подава в ГД „ГВА“ документите и информация, посочени в т. 2.1 на Част V на настоящите процедури.
- в) въздушен превозвач, в случая на буква „г“, подава в ГД „ГВА“ документите и информация, посочени в т. 3.1 на Част V на настоящите процедури, в случай, че желае да продължи дейността си и е предприел мерки за промяна на изпълнението на финансовото условие да разполага с нетен капитал от най-малко 100 000 евро.

При издаден нов оперативен лиценз, предходно издаденият се връща. За изменения на лицензията се събира такса и въздушния превозвач следва да предостави в ГД ГВА информация за платена такса по чл. 126а, ал. 2 на Тарифа № 5 за таксите, които се събират в системата на Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

3. Задължения на въздушните превозвачи за уведомяване на ГД ГВА по реда на чл. 8, параграф 5 на Регламент (ЕО) № 1008/2008 г.:

Всеки притежател на оперативен лиценз - категория А уведомява ГД ГВА в следните случаи:

- а) предварително за всички свои планове да обслужва нова линия до континент или част от света, до където преди не е оперирал, или за всяко друго значително

изменение в мащаба на неговата дейност, включително, но без да се ограничава до промени в типа или броя на използваните въздухоплавателни средства;

- б) предварително — за всяко намерение за сливане или поглъщане; и
- в) в срок до 14 дни — за всякакви промени в собствеността върху всеки отделен дружествен дял, който представлява 10 % или повече от общия капитал на въздушния превозвач от Общността или на негово дружество майка или дружество, което упражнява решаващо влияние.
- г) След изтичане на срока на застраховката, въздушния превозвач с валиден оперативен лиценз е длъжен да предостави на компетентния орган застрахователен сертификат или друго доказателство за валидна застраховка в срок от 3 дни от издаване на полицата без прекъсване на валидността.

4. Последващи дейности:

4.1. В случаите на чл. 8, параграф 5, буква „а“ на Регламент (ЕО) № 1008/2008 г., ГД ГВА процедира по следните начини:

а) в случай на уведомяване за планирано обслужване на нова линия до континент или част от света, до където преди въздушният превозвач не е оперирал, ГД „ГВА“ писмено изисква от въздушния превозвач да предостави следната информация:

- данните, посочени в точка 2 от Приложение I на Регламент (ЕО) № 1008/2008;
- валидни застрахователни полици или сертификати в потвърждение на това, че въздушният превозвач покрива застрахователните изисквания по Регламент (ЕО) № 1008/2008г., Регламент (ЕО) № 785/2004г. и Регламент (ЕС) № 285/2010г. с отразено разширение на териториалния обхват;

б) в случай на уведомяване за планирани промени в типа или броя на използваните въздухоплавателни средства, ГД ГВА писмено изисква от въздушния превозвач да предостави следната информация:

- данните, посочени в точка 2 от Приложение I на Регламент (ЕО) № 1008/2008;
- валидни застрахователни полици или сертификати в потвърждение на това, че въздушният превозвач покрива застрахователните изисквания по Регламент (ЕО) № 1008/2008г., Регламент (ЕО) № 785/2004г. и Регламент (ЕС) № 285/2010г. – с оглед новите типове или брой ВС;

в) в случай на уведомяване за планове за значително изменение в мащаба на дейността - промяна на типа на разрешените въздухоплавателни услуги, вписани в оперативния лиценз. В такива случаи оперативният лиценз подлежи на ново одобрение, поради което ГД ГВА изисква от въздушния превозвач да предостави следната информация:

- заявление за ново одобрение на оперативния лиценз, съгласно Приложение № 1

- с изискуемата към него документация от настоящата процедура;
- валидни застрахователни полици или сертификати в потвърждение на това, че заявителят покрива застрахователните изисквания по Регламент (ЕО) № 1008/2008г., Регламент (ЕО) № 785/2004г. и Регламент (ЕС) № 285/2010г.;
- преразгледан бизнес план за период най-малко от 12 месеца, включващ съответните промени и обхващащ най-малко период от 12 месеца, считано от началната дата за неговото изпълнение;
- данните, посочени в точка 2 от Приложение I на Регламент (ЕО) № 1008/2008;
- документ за платена такса за административно обслужване по чл. 126а, ал. 2 на Тарифа № 5 за таксите, които се събират в системата на Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

В този случай, въздушният превозвач трябва да е в състояние, при поискване от ГД ГВА, да удостовери съответствието си по чл.4, букви „е“ и „и“ на Регламент (ЕО) № 1008/2008г.

г) в случай на уведомяване за планове за значително изменение в мащаба на дейността - промяна на категорията на оперативния лиценз - от А на Б. Оперативния лиценз подлежи на ново одобрение и ГД „ГВА“ изисква от въздушния превозвач да предостави следната информация:

- заявление за ново одобрение на оперативния лиценз, съгласно Приложение № 1 с изискуемата към него документация от настоящата процедура;
- данните, посочени в точка 2 от Приложение I на Регламент (ЕО) № 1008/2008;
- валидни застрахователни полици или сертификати в потвърждение на това, че заявителят покрива застрахователните изисквания по Регламент (ЕО) № 1008/2008г., Регламент (ЕО) № 785/2004г. и Регламент (ЕС) № 285/2010г.

В този случай, въздушният превозвач трябва да е в състояние, при поискване от ГД ГВА, да удостовери съответствието си по чл.4, букви „е“ и „и“ на Регламент (ЕО) № 1008/2008г.

В срок не по-късно от три месеца от постъпване на цялата необходима информация, в случаите на точка 4.1., букви „в“ и „г“ от настоящата част, ГД ГВА извършва проверка по реда на Част VI от настоящата процедура и взема решение.

При издаване на нов оперативен лиценз, предходно издаденият се връща. За изменения на лицензията се събира такса и въздушния превозвач следва да предостави в ГД ГВА информация за платена такса по чл. 126а, ал. 2 на Тарифа № 5 за таксите, които се събират в системата на Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

4.2. В съответствие с чл.8, параграф 7 на Регламент (ЕО) № 1008/2008 г., ГД ГВА след преглед и преценка решава дали оперативният лиценз следва да се предоставя отново за одобрение, когато е налице промяна в един или повече елементи, оказващи влияние върху

правното положение на въздушния превозвач. В тези случаи, въздушния превозвач трябва да удостовери съответствието си по чл.4, букви „е“ и „и“ на Регламент (ЕО) № 1008/2008г.

ЧАСТ IX - СПИРАНЕ НА ДЕЙСТВИЕТО И ОТНЕМАНЕ НА ОПЕРАТИВЕН ЛИЦЕНЗ

1. ГД ГВА задължително спира действието или отнема лиценза в следните случаи:

- а) въз основа на проверката на финансовите резултати на превозвача ГД ГВА прецени, че въздушният превозвач не може да изпълнява своите настоящи и потенциални задължения за срок от 12 месеца;
- б) правата по свидетелството за авиационен оператор са спрени или отнети;
- в) въздушният превозвач съзнателно или поради небрежност предостави невярна информация по въпрос от съществен характер;
- г) оперативният лиценз е издаден въз основа на неистински документи или документи с невярно съдържание;
- д) заверените отчети, посочени в чл. 8, параграф 4 на Регламент (ЕО) № 1008/2008, не са били представени на ГД ГВА един месец след писменото искане, отправено от ГД ГВА в случаите, когато срокът до 30 юни е изтекъл;
- е) в срок до 30 дни, след като е бил уведомен, въздушният превозвач не подаде документацията, която му е била поискана с оглед на процедурите по преглед на съответствието, ново одобрение, текущ контрол и проверка на финансовото състояние.
- ж) въздушният превозвач е обявен в несъстоятелност с влязло в сила съдебно решение или започне процедура по ликвидацията му;
- з) изискванията за добра репутация не са спазени;
- и) въздушния превозвач не спазва изискванията за застраховка посочени в чл. 4, буква „з“ от Регламент (ЕО) № 1008/2008г., Регламент (ЕО) № 785/2004г. и Регламент (ЕС) № 285/2010;
- й) по заявление на притежателя.

2. В случаите по точка 1 от част IX ГД ГВА може да предостави временен лиценз, който позволява на въздушния превозвач да продължи дейността си, но при определени условия.

3. Временният лиценз се издава след спиране действието на оперативния лиценз и:

- а) се предоставя само, ако безопасността не е застрашена;
- б) не може да надвишава 12 месеца и не може да бъде подновен;

- в) е обусловен от извършване на финансова реорганизация на превозвача;
 - г) следва да отразява всички промени в свидетелството за авиационен оператор, ако има такива;
 - д) и се предоставя, ако са налице реални перспективи за задоволително финансово възстановяване в рамките на срока на временния лиценз.
4. При наличие на основания за спиране на действието или за отнемане на оперативния лиценз, ГД ГВА информира писмено съответния въздушен превозвач относно планираното решение и мотивите за него и определя дата за изслушване, като взема предвид необходимостта, в определени случаи, от неотложна процедура. Датата за изслушване е не по-късно от 7 дни преди окончателно взимане на решение.
5. Главният директор на ГД ГВА взема решение за възстановяване действието на лиценз, когато обстоятелствата довели до спирането му са отстранени, освен ако преди това не е бил отнет.
6. ГД ГВА съхранява в досие всички документи и решения, свързани с предоставения оперативен лиценз на съответния въздушен превозвач.
7. В срок до 5 дни от получаването на окончателното решение на ГД ГВА за отнемане на оперативен лиценз, същият следва да бъде върнат. Номер на оперативния лиценз, който е бил отнет, не може да се използва отново.
8. Отнети оперативни лицензи, които не са върнати, се обезсилват и се обявяват за недействителни със заповед на главния директор на ГД ГВА.

Приложения

- Приложение № 1 – Заявление за предоставяне на оперативен лиценз;
- Приложение № 2 – Контролен лист/checklist за проверка при предоставяне на оперативен лиценз.
- Приложение № 3 – Методика за оценка финансовото състояние на дейността на въздушните превозвачи за предоставяне и поддържане на оперативен лиценз

Приложение № 1

Изм. № (на кандидата)

Вх. № (в ГД ГВА)	ДО ГЛАВНИЯ ДИРЕКТОР НА ГД ГВА
------------------	-------------------------------------

ЗАЯВЛЕНИЕ

за

1. Предоставяне на оперативен лиценз на въздушен превозвач по РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 1008/2008 на ЕП и на Съвета от 24 септември 2008 г. относно общите правила за извършване на въздухоплавателни услуги в Общността	
2. Ново одобрение на оперативен лиценз на въздушен превозвач по РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 1008/2008 на ЕП и на Съвета от 24 септември 2008 г. относно общите правила за извършване на въздухоплавателни услуги в Общността	
(отбележете с "х" съответната процедура)	

Име на търговеца:			
ЕИК :			
Седалище, адрес на управление:			
Адрес за кореспонденция:			
Телефон №:	Факс № :	e-mail адрес:	
Вид на въздухоплавателните услуги	превоз на пътници		
	превоз на товари и/или поща		
	(отбележете с "х" заявения вид въздухоплавателни услуги)		
Въздухоплавателните услуги ще се извършват с въздухоплавателни средства:			
- с 20 или повече места и/или с тонаж 10 тона или повече максимална излетна маса;			
- с 19 или по-малко места и/или с тонаж с по-малко от 10 тона максимална излетна маса .			
От коя дата планирате да влезе в сила оперативния лиценз на въздушен превозвач ?			
Вашата основна дейност въздушен транспорт ли е ?			
Вашата основна дейност ще бъде ли въздушен транспорт, ако се издаде лиценза ?			

Акционери/притежатели на дялове:

Моля, упоменете по-долу информация за всяко лице или холдингова компания, притежатели на акции/дялове от кандидата. В случаи за упоменати холдинги, посочете името на главния държател на акциите.

Пълно име на акционерите	Националност	Брой акции / дялове	Клас на акциите	Процент от общо издадените

Име на компанията-майка (ако има) и дата и място на регистриране:

Име на крайната холдингова компания (ако има) и дата и място на регистриране:

Моля, упоменете по-долу информация за всяко лице или холдингова компания, притежатели на повече от 5 % от всички акции от дружеството-майка. В случаи на упоменати холдинги, посочете името на главния държател на акциите.

Пълно име на акционерите	националност	брой акции	клас на акциите	% от общо издадените

Моля, упоменете по-долу информация за лицата, които управляват и представляват кандидата и холдинговата компания, ако има такава:

Лицата, които управляват и представляват кандидата (управител, изпълнителен директор, Съвет на директорите) :

Пълно име и изпълняващ длъжност (управител, член на СД, изпълнителен директор)	Националност

Лицата, които управляват и представляват дружеството-майка или крайната холдингова компания (управител, изпълнителен директор, Съвет на директорите):

Пълно име и изпълняващ длъжност (управител, член на СД, изпълнителен директор)	националност

Ръководство на заявителя (директори):

Пълно име	Длъжност	Националност

ФИНАНСОВИ ДОГОВОРЕНОСТИ/АНГАЖИМЕНТИ:

Моля, посочете детайли за отделни финансови схеми или други договорености/ангажменти, които са под контрола на кандидата.

Например:

- тежести или поети гаранции /обезпечения;
- заеми, взети при условия, различни от тези на банка или финансова институция;
- лизинг на самолети, различен от условията на нормалната търговска експлоатация;
- експлоатация или търговски договори, включващи други авиокомпани.

В случай, че няма такива, посочете, че няма.

ДРУГИ ВЪПРОСИ ЕФЕКТИВНО КОНТРОЛИРАНИ ОТ КАНДИДАТА:

ГД "ГВА" трябва да бъде удовлетворена преди издаването на оперативния лиценз на въздушен превозвач, че заявителят е мажоритарна собственост и ефективно се контролира от държави-членки и/или от граждани на държави-членки. Знаете ли някаква информация, не включена по-горе, със силно въздействие върху оценката на ГД "ГВА" за собствеността и ефективния контрол над кандидата в този контекст? Ако има такива, моля посочете детайли .

Данни за въздухоплавателни средства, с които ще оперира въздушния превозвач:

Регистрационно- опознавателен знак на ВС	Тип на ВС	Максимална излетна маса на ВС (kg)	Максимален капацитет на ВС /брой седалки/

Аз, подписаният по-долу заявявам, че този формуляр се подава заедно с всички необходими приложения и доказателства до ГД "ГВА" за предоставяне (ново одобрение) на оперативен лиценз на въздушен превозвач в съответствие с Регламент (ЕО) № 1008/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 24 септември 2008 година и всичко в това Заявление е истина.

Дата и място.

Подпис на длъжностното лице (управител, изп.
директор), длъжност и печат .

Приложение №2

КОНТРОЛЕН ЛИСТ/CHECKLIST ЗА ПРОВЕРКА ПРИ ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ОПЕРАТИВЕН ЛИЦЕНЗ НА ВЪЗДУШЕН ПРЕВОЗВАЧ		
Въздушен превозвач:.....		Номер на CAO:.....
Експерт:..... Юрисконсулт:..... Отдел:.....		Номер на заповедта за определяне на комисия:...../..... Г. Дата на проверката:/.....Г.
Категория и брой на несъответствия (*):	Критични:	Информация:

(*) Отбележи в съответната рубрика своята класификация (✓) и броя на откритите несъответствия.

№	ИЗИСКВАНЕ НА СТАНДАРТА	ПРЕДМЕТ НА ПРОВЕРКАТА	ОЦЕНКА НА ИНСПЕКТОРА		ЗАБЕЛЕЖКИ
			Положителна	Незадоволителна	
Част I. Финансови условия и други условия за предоставяне на оперативен лиценз					
1.	Чл. 3, параграфи 1 и 3 във връзка с чл. 2, т. 4 на	Заявените, със заявлението, въздухоплавателни			

	Регламент № 1008/2008	услуги попадат ли в обхвата на чл. 3, параграфи 1 и 3 във връзка с чл. 2, т. 4 на Регламент № 1008/2008 ?			
2.	Чл. 4, буква "а" във връзка с чл. 2, т. 26 на Регламент № 1008/2008	Основното място на дейност на заявителя, по смисъла на чл. 2, т. 26 на Регламент № 1008/2008, намира ли се в Р. България или друга държава, член на ЕС ?			
2.1.	Чл. 4, буква "а" на Регламент № 1008/2008	Дали заявителят е действаща фирма и срещу него не е открита процедура за обявяване в несъстоятелност или ликвидация ?			
3.	Чл. 4, буква "б" във връзка с чл. 2, т. 8 и чл. 6 на Регламент № 1008/2008	Дали заявителят притежава валидно Свидетелство за авиационен оператор, издадено от ГД „ГВА“ ?			
3.1.	Чл. 4, буква "б" във връзка с чл. 2, т. 8 и чл. 6 на Регламент № 1008/2008	Дали Свидетелството за авиационен оператор на заявителя включва дейностите – въздухоплавателни услуги - превоз на пътници или превоз на поща и/или товари, срещу възнаграждение или наем ?			
4.	Чл. 4, буква "в" на Регламент № 1008/2008	Дали заявителят има на свое разположение едно или повече ВС като собственик или по силата на споразумение за сух лизинг ?			
5.	Чл. 4, буква "г"	Дали основната			

	на Регламент № 1008/2008	дейност на заявителя ще бъде предоставяне на въздухоплавателни услуги, самостоятелно или съвместно с друга търговска експлоатация на ВС, или ремонт и техническа поддръжка на ВС ?			
6.	Чл. 4, буква "д" на Регламент № 1008/2008	Дали структурата на заявителя позволява на ГД "ГВА" да изпълнява разпоредбите на настоящата глава ?			
6.1.	Чл. 4, буква "д" на Регламент № 1008/2008	Дали заявителят е създал организация и звено в организационната си структура, чийто функционални задължения са свързани с планирането, отчитането и контрола на финансово-икономическата му дейност ?			
6.2.	Чл. 4, буква "д" на Регламент № 1008/2008	Дали заявителят е сключил договор с фирма за финансово-икономическо обслужване, в случай че не е създал звено по предходната точка.			
7.	Чл. 4, буква "ж" на Регламент № 1008/2008	Заявителят отговаря ли на финансовите условия, посочени в чл. 5 на Регламент № 1008/2008 ?			
7.1.	Чл. 5, параграф 2 във връзка с чл. 2, т. 12 на Регламент № 1008/2008	Представеният бизнес план обхваща ли най-малко първите три години от дейността на заявителя като въздушен превозвач и			

		съответства ли на изискванията в чл. 5, пар. 2 и чл. 2, т. 12 на Регламент № 1008/2008 ? Бизнес-планът представен ли е в изискуемия електронен формат ? (отнася се само за оперативен лиценз - категория А)			
7.2.	Чл. 5, параграф 1, буква "а" на Регламент № 1008/2008	Дали заявителят може да изпълнява по всяко време своите настоящи и потенциални задължения, в срок от 24 месеца от началото на дейността ? (отнася се само за оперативен лиценз - категория А)			
7.3.	Чл. 5, параграф 1, буква "б" на Регламент № 1008/2008	Дали заявителят може да посрещне постоянните и оперативните разходи по дейностите от своя бизнес план, определени чрез реалистични предвиждания, за период от 3 месеца от началото на дейността, без да взема предвид какъвто и да е приход от тези дейности ? (отнася се само за оперативен лиценз - категория А)			
7.4.	Чл. 5, параграф 3 на Регламент № 1008/2008	Заявителят притежава ли собствен капитал в размер най-малко на 100 000 евро ? (отнася се само за оперативен лиценз - категория Б)			

7.4. 1.	Чл. 5, параграф 3 на Регламент № 1008/2008	Заявителят притежава ли САО, с включени в него ВС, които са с тонаж по-малък от 10 тона максимална излетна маса и/или с по-малко от 20 места ? (отнася се само за оперативен лиценз - категория Б)			
------------	--	---	--	--	--

Подпис на експерта по Част I :

Част II. Правни и застрахователни изисквания за предоставяне на оперативен лиценз

1.	Чл. 4, буква "е" на Регламент № 1008/2008	Дали заявителят отговаря на изискването за собственост по смисъла на чл. 4, буква "е" на Регламент № 1008/2008 ?			
2.	Чл. 4, буква "е" на Регламент № 1008/2008	Дали заявителят отговаря на изискването за ефективен контрол над него по смисъла на чл. 4, буква "е" във връзка с чл. 2, т. 9 на Регламент № 1008/2008 ?			
3.	Чл. 4, буква "з" на Регламент № 1008/2008	Дали заявителят съответства на застрахователните изисквания, за въздушни превозвачи, съгласно Регламент № 785/2004 във връзка с чл. 11 на Регламент № 1008/2008 ?			
4.	Чл. 4, буква "и" на Регламент № 1008/2008	Дали заявителят спазва разпоредбите за добра репутация, посочени в чл. 7 на Регламент № 1008/2008 ?			

Подпис на юрисконсулта по Част II :

Приложение №3

Методика за оценка финансовото състояние на дейността на въздушните превозвачи за предоставяне и поддържане на оперативен лиценз

Основна цел на процедурата по издаване на оперативен лиценз е проверка на финансовото състояние на даден въздушен превозвач, тъй като съществува потенциална връзка между доброто финансово състояние и безопасността на полетите. Съответно, финансовото състояние на въздушните превозвачи е подложено на контрол с оглед поддържане валидността на издадените оперативни лицензи.

С цел повишаване на контрола и по-голяма прозрачност на дейността на отделните предприятия, при издаване на оперативен лиценз на въздушните превозвачи се разработи методика за оценка на финансовата стабилност по смисъла на § 3, т. 40 от Допълнителните разпоредби на ЗГВ.

Независимо от присъщата специфика и обхвата на дейности, характерни за всеки въздушен превозвач, могат да се отличат закономерности, произтичащи от еднаквите отговорности при предоставяне на услуги и отчитането им като финансови резултати.

I. Видове показатели и характеристика на показателите.

Предмет на настоящата методика са условията и редът при оценка дейността на въздушните превозвачи.

Ключови за финансовото управление на предприятията, са база показатели, по които се оценява развитието на дейността им, спрямо определен момент (края на финансовата година и прогнозни или междинни финансови отчети към определена дата).

В методиката са представени основните показатели, които характеризират финансовата самостоятелност и финансовите резултати от дейността им, както и правилата, по които те се изчисляват.

Показателите не могат да дадат цялостна оценка на финансовото състояние на дадено предприятие, ако бъдат разглеждани самостоятелно, поради това резултатите от тях трябва да се разглеждат общо, като се съобразяват с типа дейност, въз основа на които са се сформирали активите и пасивите на съответният въздушен превозвач.

В методиката са избрани следните групи показатели, които приложими заедно дават ясна представа за оценката на:

- степен на финансова самостоятелност,
- ефективност от основната дейност на дружеството,
- рентабилност от дейността на дружеството и реализирането на печалба,
- финансова устойчивост на база собствен капитал.

II . Оценка дейността на въздушните превозвачи на база различните видовете финансови показатели.

1.Покритие на краткосрочните задължения на въздушните превозвачи с краткотрайните активи – Съгласно чл.5, параграф 1,буква „а“на Регламент (ЕО) № 1008/2008, заявителят е в състояние да изпълнява по всяко време своите настоящи и потенциални задължения, определени чрез реалистични предвиждания, в срок от 24 месеца от началото на дейността – $P_{KA/K3}$

$$P_{KA/K3} = KA / K3,$$

където KA – краткотрайни активи на въздушните превозвачи,
K3 – краткосрочни задължения на въздушните превозвачи.

Този показател оценява способността на въздушния превозвач да се справя самостоятелно, поддържайки добро финансово състояние, гарантиращо безопасността на полетите.

Показателят за покритие характеризира способността на предприятието да изплаща текущите си задължения от дейността като въздушен превозвач със собствени активи, които имат сравнително висока ликвидност.

Когато стойността на показателя е ≥ 1 въздушният превозвач успява да покрие напълно своите задължения.

Когато стойността на показателя е < 1 въздушният превозвач не успява да покрие напълно своите задължения.

При анализа трябва да се изиска допълнителна информация от фирмата по отношение на задълженията, както и тяхната разшифровка. Необходим е подробен преглед на вземанията и възможността да бъдат инкасирани своевременно.

2. Показател за ефективност – Съгласно чл.4, буква „г“на Регламент (ЕО) № 1008/2008, основна дейност е да предоставя въздухоплавателни услуги, самостоятелно или съвместно с друга търговска експлоатация на въздухоплавателни средства,или ремонт и техническа поддръжка на същите – $KE_{Нпр-ди\ услуги/Пр-ди\ общо}$

$$KE_{Нпр-ди\ услуги/Пр-ди\ общо} = Нпр-ди\ от\ услуги / Пр-ди\ общо,$$

където Нпр-ди от услуги – нетни приходи от услуги като въздушен превозвач,
Пр-ди общо – общо нетни приходи от продажби.

Този показател показва съотношението на нетните приходи от продажби на услуги

като въздушен превозвач, отнесени към общите приходи от услуги от дейността на дружеството.

По равнището на този показател може да се направи извод дали се изпълнява основното финансово условие за издаването на лиценз за въздушен превозвач, заложен в чл.4, буква „г“ на Регламент (ЕО) № 1008/2008.

- При **първоначално издаване** на лиценз за въздушен превозвач, този показател се базира на прогнозни стойности в рамките на съответните години.
- При **издаден лиценз** на въздушен превозвач, този е основният показател, който доказва при резултат повече от 50% дали е изпълнено изискването по чл.4, буква „г“ на Регламент (ЕО) № 1008/2008. За целта е необходимо да се предоставят доказателства в годишният доклад от дейността, по отношение на нетните приходи от продажби, в частта услуги. Структурата на общата сума на реализираните нетни приходи от продажби на услуги, следва да бъде дефинирана по видове услуги.

3. Коефициент за рентабилност – Този показател изразява какви са възможностите на предприятието да възстанови направените разходи и да реализира печалба. Когато финансовият резултат е печалба, показва темпове на възвръщаемост на капитала. И обратно, когато финансовият резултат е загуба и показват темповете на декапитализация на предприятието.

3.1. Коефициент на рентабилност на приходите от продажби – $R_{т\text{ прод}}$ - Коефициентът показва дела на печалбата в единица реализирани услуги.

$$R_{т\text{ прод}} = \text{Финансов резултат} / \text{нетен размер на прих. от продажби на услуги}$$

3.2. Коефициент на рентабилност на собствения капитал - $R_{т\text{ ск}}$

$$R_{т\text{ ск}} = \text{Финансов резултат} / \text{собствен капитал}$$

Съотношението показва доколко ефективно се използва собствения капитал на фирмата. Ако при изследването му в динамика показателят намалява, това е индикатор, че предприятието не използва рационално собствените си ресурси.

4. Показател за финансова устойчивост

4.1. При издаване на оперативен лиценз Категория А на въздушен превозвач - Съгласно чл. 5, параграф 1, буква „б“ на Регламент (ЕО) № 1008/2008, заявителят може да посрещне постоянните и оперативните си разходи по дейността от своя бизнес план,

определени чрез реалистични предвиждания, за период от три месеца от началото на дейността, без да се взема предвид какъвто и да е приход от тези дейности – **ПФУ**

$$\text{ПФУ} = \text{Собствен капитал} / [(\text{Пр. р-ди1} + \text{Пр. р-ди2} + \text{Пр. р-ди3}) + 160\,000 \text{ лв.}],$$

където Пр. р-ди 1,2,3 – прогнозни разходи за първите три месеца,

съгл. чл.5, параграф 3 на Регламен (ЕО) № 1008/2008, като съгласно чл. 64а, ал. 4 от ЗГВ дружеството трябва да притежава собствен капитал не по-малък от 160 000 лв.

Този показател показва съотношението на Собствения капитал като въздушен превозвач, отнесени към сумата от прогнозните постоянни и оперативни разходи през първите три месеца от дейността на дружеството.

По равнището и динамиката на този показател може да се направи извод, дали заявителят е финансово стабилен като изпълнява основното финансово условие за издаването на лиценз за въздушен превозвач, заложило в чл.5, параграф 1, буква „б“ на Регламент (ЕО) № 1008/2008.

В случаите, когато:

- Показателят на финансова устойчивост е под единица -

$$\text{ПФУ} < 1$$

е налице на превишаване на разходите за първото тримесечие и не изпълнение на условията по чл.5, параграф 1, буква „б“ на Регламент (ЕО) № 1008/2008

- Показател е над единица –

$$\text{ПФУ} > 1$$

показва възможността на дружеството да се справи със реализираните разходи като въздушен превозвач, без да взема какъвто и да е приход реализиран от дейността и е в изпълнение на условията по чл.5, параграф 1, буква „б“ на Регламент (ЕО) № 1008/2008.

При първоначално издаване на лиценз за въздушен превозвач, този показател се базира на прогнозни стойности в рамките на съответните месеци.

4.2. При издаване на оперативен лиценз Категория Б - При издаването на оперативен лиценз **Категория Б** на въздушен превозвач, не е необходимо изчисляването на този показател.

В този случай изискването е свързано с изпълнението съгл. чл. 5, параграф 3 на Регламент (ЕО) № 1008/2008, а именно всеки въздушен превозвач да разполага по всяко време със собствен капитал най-малко 100 000 EUR.

III . Обща оценка от дейността на въздушните превозвачи на база предложените финансови показатели.

Предложената методика обхваща ключови финансови съотношения, като относителни показатели за оценка на финансовата устойчивост на всеки кандидат за лиценз за въздушен превозвач, както и за притежаващ вече такъв.

В зависимост от изпълнението на условията за финансова стабилност могат да се обособят няколко степени на финансова устойчивост:

ФИНАНСОВА УСТОЙЧИВОСТ					
При първоначално издаване на лиценз			При издаден лиценз		
СТЕПЕН	УСЛОВИЯ	МЕРКИ	СТЕПЕН	УСЛОВИЯ	МЕРКИ
Висока	Вс. условия		Висока	Вс. условия	
Средна	Не е изп. т.4 ПФУ < 1	Изп. т.4	Средна	Не е изп. т.2 КЕ_{Нпру/Пр-ли} < 50%	Решение
Липса	Не е изп.т.1,3,4	Решение	Липса	Не е изп.т.1,2,3	Решение

При **ВИСОКА СТЕПЕН** на финансова устойчивост, дружеството - заявител за лиценз, а и дружество получило такъв, отговарят изцяло на показателите за финансова стабилност, съответно са спазили изискванията по чл. 4, буква „г“, чл. 5, параграф 1, буква „б“ на Регламент (ЕО) № 1008/2008, както и чл.64а, ал. 4 от ЗГВ.

При **СРЕДНА СТЕПЕН** на финансова устойчивост, дружеството:

- **заявител за лиценз**, не е спазило изискването по основното финансово условие за издаването на лиценз за въздушен превозвач, залегнало в чл. 5, параграф 1, буква „б“ и чл. 5, параграф 3 на Регламент (ЕО) № 1008/2008 и на чл.64а, ал. 4 от ЗГВ.

Контролният орган в лицето на ГД ГВА, трябва да изиска увеличението на собствения капитал на дружеството до размера посочен в чл. 64а, ал. 4 от ЗГВ, след което да се пристъпи към издаване на първоначален лиценз за въздушен превозвач.

- **дружество получило лиценз** - не е спазило изискването съгл. чл. 4 ,буква „г“на Регламент (ЕО) № 1008/2008, основна дейност е да предоставя въздухоплавателни услуги, самостоятелно или съвместно с друга търговска експлоатация на въздухоплавателни средства, или ремонт и техническа поддръжка на същите

В случай, че дружество вече притежава лиценз за въздушен превозвач и от подадените финансови отчети за предходната отчетна година, е видно, че не е изпълнено условието по чл. 4 ,буква „г“ на Регламент (ЕО) № 1008/2008 **може да се пристъпи към издаване на временен лиценз или отнемане.**

В случаите, когато има **ЛИПСА** на финансова устойчивост, ГД ГВА пристъпва към отнемане на лиценза или не издаване на такъв. При анализа трябва да се изиска допълнителна информация от фирмата по отношение на задълженията, както и тяхната разшифровка. Необходим е подробен преглед на вземанията, както възможността да бъдат инкасирани своевременно.

Неизпълнението на финансовите показатели е индикатор за намаляване на финансовите възможности на дружествата, което от своя страна води до забавяне на плащанията, увеличаване на междуфирмената задлъжнялост и има голяма вероятност да застраши безопасността на дейността им като въздушен превозвач.

От голяма значимост е контрола от страна на ГД ГВА по отношение на дружествата, притежаващи оперативен лиценз за въздушен превозвач, тъй като съществува потенциална връзка между доброто финансово състояние и безопасността на полетите.

Необходимо е да се наблюдава и анализира финансовото им състояние, което ще позволи своевременно да се предприемат необходимите действия.

Забележка: Настоящото издание № 3 на ПК-17 е изготвено в изпълнение на Заповед № 45-01-31/18.01.2019г на главния директор на ГД ГВА.